

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT

MAGASIN

FÖRVINTER VID HINDÅS. — AMATÖRFOTOGRAFI.

15:DE ÅRG.

DEN 28 DECEMBER 1913.

N:O 13

Arvid August Gahrn

ROBERT DE LA GARDIE.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

Förtvvarande talmannen i riksdagens andra kammare, f. landshöfdingen öfver Östergötlands län, fil. doktorn m. m. greve Robert De la Gardie uppnådde den 17 december den höga åldern af nitio år. Näst efter Pehr von Ehrenheim, med hvilken han är årsbarn, är Robert De la Gardie den äldste bland Sveriges nu levande mera betydande politiker och parlamentariker och har som sådan förvärfvat sig en vördnad och ett anseende, som på nittioårsdagen inbrakte honom ett otal sympatibevis. Hedersbetygelsernas antal ökades än mer af sådana, som inflöto på grund af hvad han utträtt och varit för sitt forna höfdingedöme. Hyllningarne voro välförtjänta: få svenske män kunna blicka tillbaka på en så lång och så vältutfylld arbetsdag i fosterlandets tjänst som han.

Robert De la Gardie är född i Kristianstad den 17 december 1823, som till dåvarande landshöfdingen därstädes greve Axel Gabriel De la Gardie och dennes maka i andra gifftet Maria Gustafva Adlerbjelke. Som åtskilliga andra af den tidens skånska aristokrater — att nämna t. ex. Albert Ehrensvärd och Arvid Posse — ägnade han sig efter aflagd studentexamen åt universitetsstudier och förvärfvade sig 1844 efter vederbörliga lärdomsprof den filosofiska graden. Liksom Ehrensvärd lär han ha haft anbud att inträda på den akademiska banan, men inskref sig i stället som e. o. kanslist i civildepartementet, där han ock under de följande åren tidtals tjänstgjorde. Hufvudsaken blef dock för honom skötseln af egendomen Silfåkra ett stycke utanför Lund, och när det 1848 blef fråga om att Sverige skulle inskrida till Danmarks försvar, var han en af de tre skånska grefliga godsägare, som "redo för eget nummer", d. v. s. inmönstrades som menige man vid skånska dragonregementet, vid hvilket deras gårdar voro indelade till rusthåll. Den duktige studiekarlen visade sig för resten snart som en lika skicklig jordbrukare och förvandlade inom kort Silfåkra till en vida omtalad mönstergård.

Tillika gjorde han sin förmåga gällande i det politiska lifvet. I 1859—60 och 1865—66 års riksdagar deltog han som ledamot af ridderskapet och adeln. Vid den senare riksdagen höll han sitt jungfrutal till förmån för representationsreformen. Inledningsvis talade han om sig själf som "en ovan talare", "en person, hvars hela verksamhet — tillförlige af lynne och förmåga — fallit inom det enskilda och kommunala lifvets trängre krets, men som därunder sökt att — om äfven på afstånd — följa med tidens och dagens stora, brännande frågor". Anförandet utmynnade i "en uppmaning och en bön till Dig, du Sveriges R. och Ad.!" "Den kan icke komma till Dig från något mera grannliga håll, ty jag är kött af Ditt kött och ben af Ditt ben, jag kan räkna mig bland Dina på en gång äldsta och yngsta söner: bland de äldste, ty jag hade kunnat i dag tala till Dig från Ridarhusets främsta bänk; bland de yngste, ty det är i dag första gången jag talar från detta rum. — Om samhällsförfattningen icke är ändamål, utan medel, så gäller detta i ännu högre grad om de politiska rättigheter, som af densamma bestämmas; de ägas icke med vanlig äganderätt; hembär därför vid den stora högtid, hvartill Konung och Nation inbjuda Dig, dessa rättigheter såsom ett offer, och Du skall snart finna, att det ej är någon oppoffring! Häng upp din anborna vapensköld i minnets ljusa tempelgårdar! Du behöfver den ej längre till skydd, hvarken i striden mot yttre fiender, då det gäller att kämpa man mot man och bröst mot bröst, ej håller i de inre striderna för utveckling och framåtskridande, ty dess valspråk "Noblesse oblige" är tillräckligt djupt inristadt i Ditt hjärta, för att ej kunna glömmas, — så länge

svensk frihet lever och svensk historia läses — skall äfven svenska folket med glädje och med stolthet i sina främsta leder skåda ättlingarne af sina hugstore män!"

Det hette i protokollet, att "detta yttrande framkallade många bifallsrop". Men föga anade nog greve De la Gardie då, att just han själf tjugonio år senare skulle stå i svenska folkets främsta led: som den folkvalda kammarens talman.

Så skulle emellertid bli fallet. Vid 1866 års val insattes han af sitt härad, så bondebygd det var, i andra kammaren, hvartill väl bidragit, att De la Gardie gjort sig känd som en vän af grundskatternas aflösning och af k. m:t 1864 insatts i en för utredning af denna fråga tillsatt kommitté. Vid 1865—66 års riksdag hade han haft säte i allmänna besvärsoch ekonomiutskottet. 1867 fick han i stället plats i konstitutionsutskottet. Med denna riksdags slut afgick han emellertid ur riksdagen såsom förordnad till landshöfding i Linköping. Två år senare ersattes förordnandet med utnämning och sålunda kom han att i trettiofyra år (1867—1901) bekläda Östergötlands höfdingasäte. Allt emellanåt togs han af regeringen i anspråk för kommittéer: 1879 vardt han ordförande i den stora skatteregleringskommittén, 1891 i kommittén angående minderårigas skydd i fabriker och handverk, 1902 (efter afskedstagandet) i krigslagstiftningskommittén. Men i stort sedt ägnade han sig helt åt sitt län och gjorde det på ett sätt, som sent kommer att glömmas. Riksdagsmannaskap i andra kammaren fick han af sin residensstad, när häst han önskade det; han innehade sådant 1874—75, 1880—89 samt från och med 1894 till och med 1902 i förening med talmansskap i kammaren. Den plikttröhet och oväld samt det talomod, hvarmed han ända in i sitt sjuttionionde år ledde kammarens förhandlingar, vunno, såsom ålderspresidenten vid hans afgång vittnade, det uppriktigaste erkännande.

Den 22 maj 1902 tog greve De la Gardie afsked från andra kammaren. "Man kan med fog framkasta" yttrade han bl. a. "och man har också ofta framkastat den frågan, om det är någon lycka att nå en hög ålder, att hinna till dessa 70, högst 80 år, som i allmänhet utgöra den yttersta gränsen för människans lifslängd. För min enskilda del bekänner jag dock, att jag är och alltid har varit tacksam för att min lefnad icke blott fått sammanfalla med, utan äfven under en långt utsträckt tidslängd fått löpa jämsides med den stora utveckling, som i vårt land har pågått under det nyss gångna århundradet. Det ligger ju ett stort och betydande intresse redan däri att hafva fått, om också endast som en kugge i det stora drifhjulet, deltaga i detta utvecklingsarbete. Men intresset vidgar sig och sväller för åldringen, som inom ramen af de egna personliga erinringarne och erfarenheterna kan sammanföra växlande bilder under de olika stadierna af denna utveckling och därigenom äfven i någon mån kan mäta utvecklingens vikt och betydelse". Han framhöll, att Sverige på 1820- och 1830-talen i afseende på många förhållanden såsom samfärdsmedel, postväsen, sättet för städers bebyggande och belysning, seder, bruk och åsikter var sådant som 1680-talets England enligt Macaulays skildring, medan det nu uppnått det modärna Englands kultur och tillade: "Då man ser sådana jättesteg tagna och ser, att dessa jättesteg på samma gång varit säkra och fasta, då är man också berättigad att med full förhoppning och tillit skåda framtiden till mötes och vänta en fortgång, en sund och god fortgång, på utvecklingens bana för vårt älskade fosterland".

Mätte den åldrige optimistens hopp besannas till glädje och frid för hans lefnads aftonskymning!

HJALMAR BERGMAN.

Hjalmar Bergman har från första stund framträdtt såsom en originell författarpersonlighet inom vår modernaste svenska diktning, och då Hvar 8 Dag nu presenterar honom för sina läsare äger den knappt 30-åriga diktaren redan ett självständigt namn i första ledet af vår yngre litteratur.

Under den relativt korta perioden från 1905, då Hjalmar Bergman debuterade med skådespelet "Maria, Jesu moder", har förf., förutom en hel del uddigt fina och på skarp karaktärsakttagelse byggda noveller i dagspressen medhunnit utgifvandet af åtskilliga skådespel och romaner, hvaribland främst må nämnas genom brottsboken, det stort och fantasifullt anlagda diktverket Solivro — Hans Nåds testamente — Savonarola och Amourer.

Ett arbete af Hjalmar Bergman förräder alltid sin upphoismän och förstår alltid att fängsla. Man påträffar här en skildringskonst, full af behag, lynne och teknisk brio, en säker och knapp karaktärs-teckning, ofta präglad af karrikaturtecknarens blick för det komiska, originella eller burleska hos en gestalt. Skildringen löper raskt och lätt som på en film — man är genast utan alla långgrandiga förberedelser "in medias res" — figurerna kretsas kring hvarandra i en trång, stundom något för trång och hoptrasslad värld, hvars härivor förf. tycks njuta icke utan en viss diabolism — karaktärerna trollass skickligt fram, man vet knappast huru, de tala, hviska, gestikulera dramatiskt och göra miner, men allt på sin rätta plats, för att plötsligt i ett slag bli så förunderligt lifs lefvande.

Den tropiskt glödande och mediterande stilen med mycket af sagans såväl drömska stämning som tjusning som finns i ungdomsarbetet Solivro har skiftat tempo och temperament i och med att författaren vändt sin vakna, alltid roade och fyndiga blick mot mera realistiska ämnen och gestalter, såsom

Hjalmar Bergman

i skådespelet Familjens renhet!

Det är själfallet att en så snabbseende och på tekniska ingifvelser rik förf. som Hj. Bergman skall bli en ypperlig novellist. Äfven har Hvar 8 Dag haft nöjet att för sina läsare framföra åtskilliga af hans bästa novellalster och har ytterligare att från denne sin medarbetare påräkna ett antal noveller under 1914.

Hjalmar Bergman, som är född i Örebro år 1883, har efter aflagd studentexamen samt någon tids vistelse i Upsala för estetiska, filosofiska och historiska studier under en följd af år berest och uppehållit sig i Italien, Grekland och mindre Asien. Några af hans huvudarbeten, Solivro, Hans nåds testamente och Amourer äro utkomna äfven i Tyskland. I våras utgaf Hj. Bergman sina uppmärksammade Læwenhistorier och utkommer nu i jul med skådespelet "Lönngången". Förf. är sedan 1908 gift med Stina Lindberg, dotter till det framstående skådespelarparet August och Augusta Lindberg.

SLAGET.

FÖR HVAR 8 DAG AF HJALMAR BERGMAN.

SNÖN faller öfver Hilleborn. Takets mörka skiffer lyser fuktigt svart mellan snöflöckarna, stuprännorna krönas af svällande hvit snö. Granarna bakom muren böja grenarna under tung hvit, våt snö. Gårdsplanen är hvit, vägen lyser hvit i ottemörkret. Muren är översnöad, det är lätt att finna den svarta grinden.

På vägen öfver gårderna komma fyra män och fem kvinnor. De gå mot Hilleborn. Den förste i raden är en spinkig och krum man, som vacklar och skuttar framåt; i halfmörkret urskiljer man ej kryckorna, mellan hvilka den lilla förvidrda kroppen

svänger. Detta är Märten, som varit skolmästare och ännu bibehåller något af sin talförhet. När han svänger om mellan käpparna, säger han då och då ett ord till sina följeslagare, men de svara endast med andrutna suckar. Snön är djup och den fuktiga luften tung att andas.

Framkomma till den svarta grinden ställa sig gubbarna till höger och gummorna till vänster som i kyrkan. Skolmästarn viskar snön från grindstolpens sockel, sätter sig och börjar gnida benen, som värka nu och alltid.

— I salen brinner det inte, säger skolmästaren och huttrar mellan stafvelserna — men i fruns sof-kammare brinner det, och i köket brinner det. Kära frun är nog redan i farten.

— Hon är väl det, säger gubbarna, — Gud signe

säger gummorna. Skolmästaren gnider sina ben.

— Ja, det må I säga — Gud signe människan! Ville hon ock snart öppna grinden för oss, fattiga larfvare. Här är så förbistradt kallt.

Gång efter annan klagar han på kylan och gnider sina ben, gummorna sucka, gubbarna hosta. Snön hvitnar, blånar, får en svag skär glans ute på ängarna.

Slutligen reser sig skolmästaren och skuttar fram till grinden. — En får väl ge sig till känna, säger han, — kära frun har så mycket att stå i, så det är väl bäst, en ger sig till känna.

Men när han rör vid grinden, går den upp. Skolmästaren står en stund tveksam, så vinkar han åt de andra och svänger sig in på gården. De nio gamla gå öfver gården, följa hvarandra i spåren, som om de gingo öfver en dyrbar matta. — Vaccert gubbar, vackert gummor! säger skolmästaren. — Gå vackert!

Och de gå vackert. De smyga rundt knuten och stanna vid kökstrappan. Köksdörren står på glänt, skolmästaren skjuter upp den med kryckan och sticker fram hufvudet så långt han kan. Där sitter drängen, där sitter pigan. Allt är som det skall vara på Hilleborn, tyst och stilla. Kära frun är icke i köket, och då kan han väl drista stiga på utan kallelse, hälst som det drar så snålt i gryningen.

— Guds frid och god jul, hälsar skolmästaren. Och då han inte får något svar, upprepar han sin hälsning med högre röst. Drängen vrider på hufvudet och ger honom en slö, dolsk blick.

— Hvad skriker du efter? Gå din väg.

Gå din väg? Skolmästaren böjer ned hufvudet och skubbar orat mot kryckskäftet. Gå din väg? Nå, han vet ju, att Anders är dorsk och ilsken af sig. Och lilla frun kommer väl själf ned i köket, hvad det lider. Han rynkar ihop sitt ansikte till ett leende och säger:

— Det skulle väl inte vara julafton i dag, inte? Jag tyckte eljest mest att det luktade julamat ända vid Lillhammars kyrka.

— Här är inte jul, säger drängen och reser på sig. — Och inte blir det. Hvad är ni för några? Hur många är ni? Nio stycken? Stäng dörren gubbe! Och alla utsocknes! Skulle du räkna alla insocknes fattiglappar, som ränt här, så räckte inte griffelfatlan till för dig, skolmästare. Se det var jul hela året det! Kan det varda beständendes!

— Som Skriften säger — börjar skolmästaren, men drängen går emot honom och spottar framför honom på golvet.

— Tvi alla fattiglappar! Ni har gnagt henne in på benen, men nu är det slut. Inte klagar jag för min skull och inte för Malins. Vi ha haft lön och kost efter ordning. Det är frun själf, som fått släppa till köttet. Vet du hvad som finns kvar af Hilleborn? Ja, se dig om stryker, det är inte stort mer, I har lämnat. Julamat skulle I alla ha, och påskamat och pingstamat och mat hvar dag i veckan. Bara I kom snällt och stilla och inte förde väsen, så skulle I ha tills det inte fanns brödkanten kvar för frun själf. Tvi! Gå er väg!

Skolmästaren blinkar och kniper ihop läpparna. Stryker, det är ett hårdt ord för en skolmästare, om han också går på roten.

— Du Anders du, säger skolmästaren. Du är allt en kaxe du. Det är mest som om du vore brukspatron själf.

Drängen har åter vänt sig mot spisen, nu svänger han plötsligt om på klacken.

— Vill du se'n? — Hvem? frågar skolmästaren och klipper med ögonen.

— Brukspatron, din stryker. Si, jag tror, att du inkar mot dörrn.

— Är han hemkommen då?

Drängen svarar inte, pigan svarar inte. Skolmästaren står där i dörrvrån och gnuggar örat med kryckskäftet. Och när han nu hvarken tänker på julamat eller på kära fruns blida ansikte, så kan han tydligt höra de tunga stegen i sofkkammaren. Det är inte fruns steg.

— Då tör det väl inte bli något i år då, säger skolmästaren och makar sig ut på trappan. Kanske han Anders vid tillfälle kunde hälsa frun, att de fattiga från Lillhammar —

Drängen säger:

— Frun dog i förrgårs afton.

Skolmästaren står en stund stilla och hänger med hufvudet. Så suckar han tungt och kryckorna börja skramla nedför stentrappan. — Frun dog i förrgårs afton, upprepade han hviskande för sina följeslagare. Gubbarna säga ingenting, men gummorna upprepa orden för hvarandra. De äro alla mer eller mindre lomhörda. Slutligen säger en af dem.

— Kunde en inte till minstingen få se kära frun?

Skolmästaren klipper med ögonen:

— Brukspatron är hemkommen.

Återtåget börjar. De gå i samma ordning som förut, skolmästaren först, så följa gubbarna, så följa gummorna. Försiktigt och i hvarandras spår vandra de tillbaka öfver snömattan. De komma fram till grinden och skolmästaren lägger handen på laset. Grinden är stängd.

— Vänt här, hviskar skolmästaren, så går jag och hämtar Anders. Men hållt er bara stilla, hållt er stilla, eljest blir det —

Ett gnissel, ett knarrande gnäll, och skolmästaren stannar i svängen. Hilleborns tunga port har skjutits upp, ett blekt gulrödt sken faller öfver trappan. Skenet försvinner, någonting stort och mörkt vaggar ut på den hvita snön.

— Hvem står vid grinden?

Frågan upprepas och skolmästaren svarar:

— Det är bara vi fattiga hjön från Lillhammars socken.

Den breda mörka gestalten vaggar fram öfver snön, skolmästaren hör, hur tungt och flåsande han drar andan, han som kommer emot honom. Det låter som när en blodhund vädrar utefter marken. Skolmästaren trycker åter på grinden, tyst men så hårdt han kan. Gubbar och gummor ty sig samman.

— Skolmäster! Krymplingen rycker till och ställer sig i så godt gif akt, som kryckor och krämpor tillåta.

— Är det du, skolmäster?

— Jo, det är som hans nåd befaller, Märten från Lillhammar. Det var eljest jag, som lärde Helge — unga herrn till sägandes — att läsa innantill i bok.

— Jo, jag minns. Hvad vill du här i ottan? Och hvad har du för strykare med dig?

Skolmästaren upprepar:

— Det är bara vi fattiga hjön från Lillhammars socken. Vi pläga få julamat af nådig frun, men nu höra vi, att det kära och nådiga lifvet lyktat.

— Lyktat, upprepar den andre. Och efter en stund säger han: — Det tör väl finnas någon mat i huset. Gack till köket allesamman. Men du skolmäster följer med mig.

— Se så, se så, hviskar skolmästaren till sina följeslagare, Gu nu bara, gå nu bara, och lyft på mössan och hälsa som folk —

En för en vandra gubbarna förbi den stora svarta gestalten. De se icke åt honom, men i förbifarten lyfta de hand till mössan. Gummorna niga. En af dem niger och niger och tycks aldrig vilja sluta med att niga. Ändtligen säger hon:

(Forts. å sid. 198.)

JULHALM OCH JULBOCKAR.

T. v.:
JULLJUSEN STÖPAS.

T. h.:
JULLIMPORNA
GRÄDDAS.

Nederst:
"LUSSEGUBBAR."

Vår tid är icke skonsam mot gamla plägseder. En efter en försvinna de olika landssederna och äfven julbruket följa denna lag. I gamla dagar var julen kanske inte gladare än i våra dagar men de många speciella julsederna gäfvö mera intresse åt högtidens firande. I den "gamla goda tiden" var november knappast inne förrän alla göromål började hänföras till julen, allt antog namn där-efter och måste genom någon utmärkande egenskap svara däremot ända till "julveden" och "julfodret". Midt under

Foto G. Ewald, Herrljunga.

Kl. och: Bengt Silfversparre.

den stora brådskan kom julhelgens prolog, "lusse". När man på Luciadagens morgon väcktes af "lussegubbar" eller dito käringar och bjöds på förtäring, då började man redan på att räkna till "dan före dan före dan före dopparedan".

De unika och högtintressanta bilder af gamla julseder vi satts i tillfälle återgifva äro för tio år sedan tagna på en gammal västgöttagård, hvars ägare ända till sin död för två år sedan troget fasthöll vid alla de sär-egna fäderneärida bruket och sedvänjorna.

— Tro det ginge an, att en finge se kära frun? Eftersom hon var så god i lifstiden —.

Den lilla truppen af fattiga och lytta gör halt som på kommando. Svaret dröjer, slutligen:

— Ja, så kom då. Men slå af snön och skrapa fötterna —.

— — —

Som sig bör brinna ljusen vid den dödas hufvudgård. Ansiktet är litet och blekt, icke mycket förändradt ännu. Hakan är uppbounden med en vit duk.

Gummorna ha snytit ut, gubbarna ha suckat och tummat sina mössor. Nu sitta de i köket vid faten. Skolmästaren ensam har stannat hos den döda. Han sitter på en stol vid sänggaflveln och rullar kryckorna fram och tillbaka öfver knäna. Just så satt han förr i tiden, när han höll förhör med socknens gossar och flickor —

Och det liknar ett förhör. Icke så som skulle skolmästaren drista sig att fråga; han vågar knappt se upp. Men den andre talar och talar, och det hörs att hvad han säger är väl inlärdt och väl öfvertänkt, länge och väl öfvertänkt. Han tar då och då några steg åt sidan eller bakåt eller framåt men vänder aldrig ryggen åt den döda.

— — —

Så gick det till ja. Och nog är det underligt. Jag visste inte annat än att jag gjort det. I åtta års tid visste jag inte annat. Och så i förrgår — och gud vet, hvad jag nu vet.

Ja, nu kommer folk att säga, att jag reste hit ut och skrämde ihjäl mor. Men då kan Märten ityga, att det är lögn. Jag fick bud i förrgår morse, att hon låg i själätaget och reste genast hitut. Det var inte annat än godt oss emellan i det sista.

Början — det var då i höst för tretton år sen. Ja, mäster minns ju Helge? Jo visst. Jag säger det ännu, fast jag har sextio och sex på nacken, att jag aldrig har sett en säkrare skytt. Det är inte skryt det, hvad skulle det tjäna till att skryta? Mor var inte så glad åt det, hon. Men eftersom det var enda sonen, så var jag ju stursk öfver honom, det må vara sagt.

Ja, och så gick det så. Det är från min salig fars tid, se. Han hette ju också Helge. Och Helgedagen, som är den sista september, brukade han samla vännerna här på Hilleborn. Älgjakt förstas. Vi ha nu alltid haft ett rikt älg-bestånd här, det syns min själ på ungsbogen. Na hvarför ska man inte hålla på bruk och skick? Pojken hette Helge han ock, så den dagen var ju som bestämd. Och så bar det sig så, att de långväga gästerna kommo kvällen förut, och då blef det ju välkomma och fest.

Nu menade hon, jag menar mor där, att om inte fästen varit kvällen förut, så hade förvaltaren sett klarare, och Helge hade inte fått kulan i lungan. Nå, det vet inte jag, det är väl bara Gud, som har reda på den saken, tänker jag. Men aldrig såg jag förvaltaren nykter, när han gick på jakt, så jag tänker, att fästen gjorde inte så mycket till. Och inte kan man väl låta bli att bjuda färdegäster på mat och dryck?

Nå, det tvistar vi inte om. Det är tretton år sedan och Helge dog han. Ho vet, hvems skulden var? Och nu är mor också död.

Så efteråt, första året — ville mor inte höra talas om jakt. Nå, det var sorgåret, så det kunde nog vara riktigt, och på två år sköts här inte en älg. Han må tro, att det syntes på skogen. De blef så djärfva, så de gingo in i hafren tillochmed. Andra hösten sa jag, "nu blir här jakt". Först sa mor nej, så gaf hon med sig. Men det fick inte bjudas färdegäster, utan jägarna skulle komma samma morgon. Ingen fest kvällen förut. Var det möjligt?

Skulle jag inte bjuda gamla vänner, därför att de bodde långt borta? Och så skulle det inte få ske på Helge-dagen. Men det var ju sed här på gården. Så här sa jag till mor: "Far min hette Helge, och sonen hette Helge. Båda voro de min själ goda jägare. Skulle jag då inte fira Helge-dagen?" Mor sa ingenting, men jag plitade och bjöd. När det sen led till, blef mor sjuk, och jag fick skicka återbud. Det stack i mig, för jag trodde inte på sjukan. Året därpå blef det likadant, året därpå likadant, men femte hösten sa jag ifrån: Nu ligger du eller ligger inte efter behag, jag kan nog förpläga mina gäster".

Det sa jag. Mycket riktigt låg mor till sängs, när gästerna kommo. Hon tänkte väl, att det skulle gå mera stillsamt till. Men si, nu slapp hin lös, för jag hade gått i tre år och förargat mig invärtes. Jag trugade och bjöd, jag släppte dem inte, förrän det var ett sådant ståhej i salen —

Då kom mor. Hon var het i ögonen, så det kan väl vara möjligt, att hon hade feber. Hon gick bara in i salen och det blef förstas tyst. Alla tysta så när som på förvaltaren, som sjöng i ett hörn. Tänk att jag minns det — han sjöng om en blå hufva, en flicka och sånt —

Mor gick fram till mig och sa: "Hvem tänker du mörda i år?". Jag förstod inte riktigt, hvad hon sa. Efteråt har jag kommit ihåg att hon sa så. Men hvad jag hörde, det var förvaltaren som skrek: "Nu får Hillebornsgubben stut —"

Då slog jag henne. Hon gick genast. Jag gick också. In på mitt rum. Jag tyckte, att jag hade gifvit henne en enda rungande örfil. Jag satt på soffan därinne och dåsade. Först skämdes jag och ville ha det ogjort, sen var det som om alla tankar gifvit sig i väg. Men bäst jag sitter där, får jag höra bjällror på gården. Och såg ljus i trappan. Det var nämndeman i Vassvik, som for. Och så kom den ena släden efter den andra —

Då rann sinnet på mig, och hade hon då varit när mig, så hade jag slagit igen. Jaså, tänkte jag, hon skickar iväg mina gäster. Han har blifvit en sån harpalt, Hillebornarn! Jag gick ut i förstugan. Sista gästen var förvaltaren, och han stod redan på trappan. Och så hör jag mors röst. Hon bad, att han skulle stanna. Hon hade stått där på trappan och bedt dem allesamma, att de skulle stanna. Men ingen ville. Och den där envise fyllebulten säger: "Jag stannar inte hos en karl, som slår sin sjuka hustru".

Alla hade sagt detsamma, förstas, han sa som de andra.

Jag gick in igen och satte mig på soffan. Jag satt där hela natten, sof lite ibland, men handen värkte och höll mig mest vaken. På morgonen var den alldeles svullen. Då lät jag spänna för. Jag sa inte adjö. Det är klart att jag skämdes. Och så kunde jag inte förlåta henne, fast det väl egentligen var hon, som skulle förlåta.

Det är tio år sedan dess och tre månader. I förrgår kom jag tillbaka, och så fick jag då säga adjö till sist. Och annat med.

Nå, jag kan inte säga, att hon skött gården så väl under de åren. Hon hade ju inte så mycket krafter. Och jag tog ju kontanterna. Nu blir det att se, hur det kan ordnas.

Prosten var den, som först sa det. Och underligt är det, underligt är det. Han sa det för ett år sedan, det var förra julen. Hör han på, skolmäster? Förra julen säger prosten åt mig: Hvad ska ni båda gamla sitta och tjura på hvar sitt håll? Far nu ut till Hilleborn och jula hos gumman. Det där höll han på med flera gånger. Till sist sa jag:

(Forts. å sid. 205)

Foto. Ellqvist, Stockholm.

DEN NYE CHEFEN FÖR STATENS JÄRNVÄGAR, GENERALDIREKTÖR AXEL GRANHOLM, inträdd i sitt nya embete. Se biografi och helsidesporträtt i denna årg. n:r 7.

Vistående bild: SVERIGES YNGSTA STAD: TORGPARTI FRÅN HESSEHOLM, som i dagarna erhållit stadsrättighdter.

Chefen för statens järnvägar generaldirektör Pegelow har beviljats tjänstledighet från den 17 dec. till årets slut, då han som bekant frånträder sin befattning. Under ledigheten uppehålls tjänsten af den nyutnämnde generaldirektören A. Granholm.

Hessleholms köping har i konselj den 19 dec. beviljats stadsrättigheter att gälla från och med 1914 års ingång.

Den 25 okt. invigdes Odd Fellows nya, vackra och af arkitekt Ragnar Östberg ritade och i flerfärgadt tegel uppförda hus, hvaraf en bild här meddelas. Inredningen är enkel och smakfull. I högtidssalen dominerar en väldig al secco-målning, utförd på ena gäfvelläggan af den unge konstnären John Bauer, eljest bekant genom sina utsökta sagoillustrationer. Målningens ämne är hämtadt ur den medeltida legenden om den helige Martin, som delade med sig af sin mantel åt en tiggare, således ett ämne utmärkt passande för en lokal som denna.

Foto. Pihl, Hessleholm.

Kliche: Bengt Sjöbergspårre.

Örebro nya post-och telegrafhus har i höst tagits i bruk. Den ståtliga byggnaden, hvilken påbörjades våren 1911 och uppförts efter ritningar af stadsarkitekt Magnus Dahlander i Örebro, har dragit en kostnad af cirka 300,000 kr.

"ODD FELLOW'S" NYINVIKDA ORDENS HUS I NYKÖPING, efter ritning af Ragnar Östberg, en märklig arkitektonisk konstskapelse. smatfotografi

Foto. Mellqvist, Örebro
K. POSTVERKETS STÅTLIGA NYBYGGNAD I ÖREBRÖ, uppförd efter ritning af stadsarkitekten M. Dahlander, Örebro.
Kliche: Bengt Sjöbergspårre.

Är fotograf.

Utsikt: Bengt Sjöström.

EN VÄLBOMMAD VINDSDÖRR TILL HR HAMPENS VINDSKONTOR.

Ötre bilden; efter foto. tagen för H. S. D.: Korsen (X) öfverst utvisa, det ena hvar HERR HAMPENS BOSTAD är belägen, det andra DET SYNNERLIGEN MYSTISKA VINDSKONTORET (se de andra bilderna). Nederst å samma bild synes vid XX DET CAFE DAR DEN SVENSKA F. D. UNDEROFFICEREN TÖRNGREN VAR INNE, från hvilka besöt värd och kypare lämnat vittnesmål i den Törngrenska spionerijaffären i Sto kholm.

Nedre bilden: UTSIKTEN FRÅN HAMPENS VINDSFÖNSTER ÖFVER ÖRESUND med de danska forten i förgrunden. Vid klart väder kan man med blotta ögat skönja domkyrkotornet i Lund. Hvad man då kan se med en stark kikare, därom vet herr Hampen besked.

I samband med rannsakingarne i målen mot de båda spionerna Törngren och Holsteinsson har omnämnts en mystisk köpenhamnare, skäligen misstänkt för att hafva stått som tillskyndare bakom såväl denna som andra den senaste tidens svenska spionerijäfarer. Mannen i fråga, hvars namn nu nått offentligheten, är den danskfödde f. d. ryske guvernementssekreteraren H. P. Hampen, bosatt i Köpenhamn. Enligt de upplysningar som framkommit, dels vid vittnesförhören i Törngrenska spionerimålet, dels vid de undersökningar svenska detektiver verkställt i Köpenhamn samt slutligen vid de efterforskningar den danska polisen anställt, synas fullgiltiga skäl föreligga för antagandet att hr Hampen är i det hemliga ryska militärväsendets tjänst och står som ledare för dess på senare tiden enerverande lifliga verksamhet i Skandinavien.

Forts. å sid. 205.

DEN ÅTERFUNNNA "MONNA LISA".

Leonardo da Vincis berömda tafla *Monna Lisa* som sommaren 1911 på oföklarligt sätt försvann från Louvrens taflvelgalleri, hvass dyrbaraste konstskatt den var, har i dagarne återfunnits i Florens, där en italiensk arbetare Vincenzo Peruggia bjudit ut den till en antikvitetshandlare. Denne som fann saken misstänkt, anmälde förhållandet, och efter verkställd undersökning läto myndigheterna arrestera Peruggia samt beslagtagna konstverket. Peruggia, en förut för brott straffad person, har erkänt stölden, hvilken han påstår sig hafva begått af patriotiska motiv och drifven af sin önskan att återställa taflan till det land, hvarifrån den utgått. Bosatt i Paris och bekant med arbetarna i Louvren hade han vid ett besök där oförmärkt skurit ut målningen ur ramen och tagit den med sig. Sedan dess har han haft taflan liggande i en dubbelbottnad koffert i sin bostad. "Monna Lisa" hvilken f. n. utställes i Uffizi-galleriet i Florens och där är föremål för en utomordentlig uppmärksamhet från tillströmmande oerhörda åskådarekaror, kommer inom kort att högtidligen överlämnas till franska staten.

4. AUTENTISKT PORTRÄTT AF "MONNA-LISAS" BORTRÖFVARE, VINCENZO PERUGGIA, af H. & D:s korrespondent anskaffadt från hans hem i Du-menza.

1. MONNA-LISA, (GIOCONDA) AF LEONARDO DA VINCI, d. 22 aug. 1911 bortstulen från Louvre-muséet i Paris och i dagarna återfunnen i Florens. 2. ALFR. GERI, den konsthandlare af hvilken tjuifven först erhöjd taflan och som öfverantvårdade både tjuifven och taflan i vederbörliga händer. 3. HOTEL TRIPOLI I FLORENS, där tjuifven förvarade taflan och där han själf blef arresterad.

SPINNERSKAN.

EN BRONSSTATUETT I BERLIN.

FÖR HVAR 8 DAG AF DOCENTEN ERNST NACHMANSON.

De tyska arkeologerna — och ej endast de tyska — ära i Johan Joachim Winckelmann sin heros, grundaren af den antika konstforskningen. Hans födelsedag, den 9 december, högtidlighålles på skilda håll. Archaeologische Gesellschaft i Berlin börjar arbetsårets sammanträden med Winckelmannsfästen, till hvilken regelbundet, alltsedan 1841, ett Winckelmannsprogram utgifves, författadt af någon af ledamöterna och afhandlande något ämne inom den klassiska arkeologiens vida område, gärna någon nyare upptäckt eller något nytt museiförvärf. Det 73:e programmet, hvilket härom dagen blef tillsänt af min vän, det nämnda sällskapets sekreterare, har till författare Theodor Wiegand. Efter öfver ett decenniums fruktbarande verksamhet som ledare af de stora tyska utgräfningsarne i Mindre Asien — Priene, Milet, senast Samos — har denne sällsynt däckkraftige forskare nyligen tillträdt chefsposten inom Berlinmuséernas antikafdelning och han har redan genom sin kända energi lyckats göra en hel

del märkliga nyanskaffningar. Särskildt kan nämnas den stora Gans'ska samlingen af antika glas. De ha nyligen utställt i en särskild sal i antikvariet, där man nu kan beundra deras osedvanligt rika färgskala och nästan outtömliga öfverflöd af mönster.

Af så omfattande betydelse är väl ej det konstverk, som Wiegand senast kunnat införliva med sitt museum och nu publicerat i årets Winckelmannsprogram. Men det är likväl i sitt slag af värkligt konsthistorisk betydelse och framför allt förtjusande och täckeligt nog att förtjäna bli bekant äfven för andra än dem, som själfva besöka Berlinmuséerna, i hvass rika samlingar man iör öfrigt lätt nog går förbi en liten statuett, som ej genom sin storlek — den är blott 21,7 cm. hög — eller annan egendomlighet omedelbart drar ögonen till sig.

Bilden af den graciösa ungdomen med sina späda former och sitt älskliga anlete, tjugande just i sin friska ungdomlighet, som ännu intet vet om lifvet

som väntar, talar för sig själf och tarfvar sannerligen icke fackmannens pekpinne för att kunna njutas. Låt mig blott i all hast fästa uppmärksamheten på den utsökta draperibehandlingen, som låter knäet och benet naturligt framträda under dräktens plastiska fall, på de fint formade armarne med deras behagfulla rörelse, som alldeles särskildt höjer konstverkets fängslande verkan.

Utän vidare klart är emellertid icke motivet. Som vid så många andra antika bildverk, hvilka ej fullständigt oskadda bevarats — Venus Milo är det mest kända exemplet — gäller frågan, hvad "hon kan ha hållit i händerna". Närmast låge ju att tro att det varit en spegel, men den förmodan är oantaglig, ty blicken har en helt annan riktning. En noggrann granskning af fingerresterna på höger hand löser problemet. De tre yttre fingrarna lågo tätt invid hvarandra, äro gjutna tillsammans. Däremot är den mot tummen vända sidan af långfingeret fri och förråder, att det framåtböjda pekfingeret förenar sig med tummen. Dessa bägge fingrar måtte ha fattat om något tunt, fint föremål. Hela högra armens dragrörelse tyder på, att det var en tråd, som flickan drog öfver från sin vänstra hand. Då bör denna hand, den vänstra, otvivelaktigt ha hållit en spinnrock.

Spinnrockshjulet var okänt i det gamla Grekland. Under hela antiken — och långt senare — har man spunnit med handspinnrock och spindel. Dessa enkla verktyg visar oss på grekisk mark redan en elfenbensfigur från 8:de århundradet, nyligen

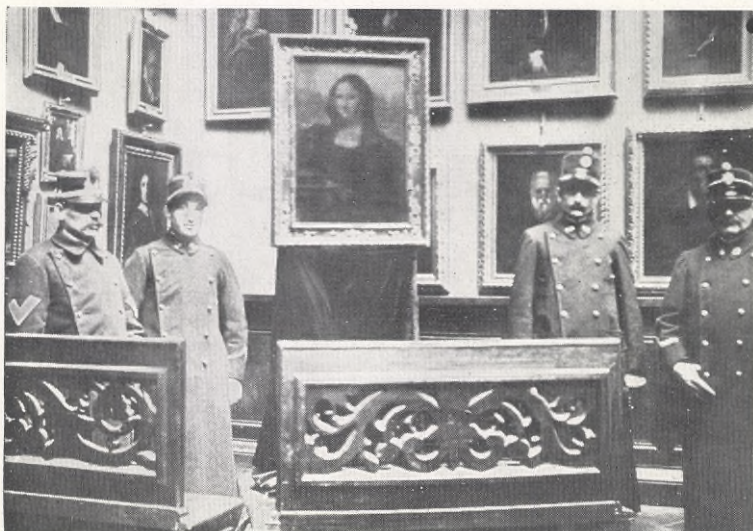
"SPINNERSKAN".
En antik grekisk bronsstatuett.

funnen i Ephesos, och än längre tillbaka föra bilder af spindelbärande orientaliska gudomligheter. Än i dag är för öfrigt handspinning vanlig i Grekland; på grekiska landsbygden har jag ej sällan sett kvinnor, vallande får på fältet eller gående af och an framför sin bostad, sysselsatta med att dra tråden ur spinnrocken, de buro i handen.

Talrika gammalgrekiska vas-målningar visa bilder från kvinnornas hemlif och hemslöjd; väfvens och sländans id, som redan Telemachos visade sin moder Penelope tillbaka till när hon ville lägga sitt ord i männens rådslag, var ett af de attiska målarne särskildt älskadt motiv. Ett flertal spinnscener på samtida vaser ge förklarande paralleller till vår statuett och klargöra, att den framställer det moment, då spinnerkan har dragit ut tråden ur totten så långt högre armen tillät. Hennes nästa rörelse blir att låta tråden med spindeln på ändan falla, sedan snurra hela tråden om spindeln tillbaka till utgångs-

punkten tätt vid spinnrocken för att se'n börja på nytt med tråutdragningen.

Hvad till sist den nya statuettens ställning i konsthistoriskt hänseende beträffar, så är den besläktad med en del peloponnesiska konstverk från midten af 5:te århundradet f. Kr., bl. a. skulpturerna på Zeustemplet i Olympia. Den höga ståndpunkt, till hvilken det 5:te århundradets skulptur nått upp i Korinth, Sikyon och Argos, har enligt Wiegands mening aldrig kommit till ett fullödigare uttryck än i den nufunna statuetten.

DEN ÅTERFUNNNA MONNA LISA UTSTALLD I UFFIZI-GALLERIET I FLORENS
— under stark bevakning.

Kardinal Rampolla har aflidit i Rom 70 år gammal. — Mariano Rampolla del Tindaro, till börden sicilianare, utbildades till präst vid adelskolan i Rom. Tidigt uppmärksammas utnämndes han 1880 af Leo XIII till sekreterare i kongregationen för utomordentliga andliga angelägenheter. Ar 1882 mottog han

Efter porträtt. av Lucie Bengt Silfverparre.
KARDINAL RAMPOLLA † d 17 dec.

utnämning till ärkebiskop af Herakléa och nuntius i Madrid samt 1887 till kardinal och statssekreterare. Vid påfvealet efter Leo XIII:s död var Rampolla en af de mest framskjutna kandidaterna, ehuru han därvid af vissa politiska skäl måste vika för kardinal Sarto, den nuvarande påven Pius X.

1. SHIRAZ, SVENSKA GENDARMERIETS I SÖDRA PERSIEN HUFVUDGARNISON.

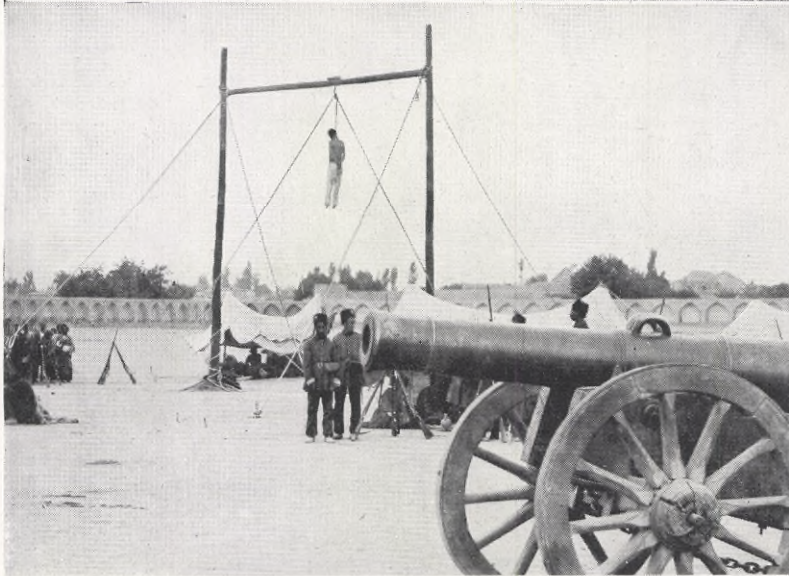
Svenska gendarmeriet i södra Persien har som bekant i dagarna haft ganska allvarliga sammandrabbningar med upprorsmakare och röfvarstammar å vägen Shiraz—Boughire.

Fienden tog härunder ofta ställning — förutom å svåråtkomliga bergshöjder — i vid vägen eller i byarna befintliga skjutorn eller särskilda försvarsbyggnader, som i landet ofta uppföras med hänsyn till rådande orosförhållanden.

Ett hårdnackadt motstånd mötte gendarmerna nära nog städs, men under svenska officerarnas ledning gjordes de mest energiska och kraftfulla anfäll, som resulterade uti att ställning efter ställning, befästning efter befästning övergafs och fienden hals öfver hufvud flydde, då gendarmerna under käck hurrap rusade fram.

Förlusterna voro för fienden synnerligen stora hvaremot gendarmeriets blevo mycket små, tack vare motståndarnas fullständiga brist på skjututbildning och saknad af ledning vid eldens afgifvande.

Kring staden Kazeroun knöt sig den allvarligaste striden. Staden togs med storm och gaf sig på nåd och onåd. — Kanoner och kul-

2. EPILOG TILL GENDARMERIETS STRIDER MED PERSISKA RÖFVARSTAMMAR: EFTER STRID — FRID.

sprutor gjorde stor nytta vid anfallen.

Epilogen till dessa ofta återkommande röfvarstriderna i Persien är ständigt densamma — ett större eller mindre antal afrättningar af uppviglare eller röfvar. XXX.

3. EN TYPISK BEFÄSTAD PRIVAT BOSTAD, *guvenörsresidenten i Boughire.*
Efter originalfotografier från en landsman.

SLOTTET I SCHWERIN HÄRJADT AF BRAND.

Slottet i Schwerin, som bekant en af Nordeuropas ståtligaste slottsbyggnader, härjades den 14 dec. af en våldsam eldsvåda. Först på följande morgon och sedan en tredjedel af slottsbyggnaden härjats, lyckades man blifva herre öfver elden. Den anställda skadan anslås, de förstörda ovärderliga konstföremålen, tapfser och gobeliner oberäknade, till 2 mill. mark.

Slottet i Schwerin, hvilket har det härligaste läge mellan två sjöar och härstammar från 1500-talet, till- och ombyggdes 1845—1857 af Friedrich Franz II. Mot den ståtliga exteriören svarade i rikaste mått en dyrbar och konstnärlig inre utsmyckning.

(1). VY ÖFVER STADEN SCHWERIN MED DET STORHERTIGLIGA SLOTTET, en praktfull renässans-byggnad från 1850-talet. (2). SLOTTET I BRAND. Af södra flygeln återstår endast vittermurarna och åt vester sidan förstördes tornet med den gyllene trappan. 3—4 JÄRNVÄGSOLYCKAN VID CHEMNITZ. 3. HARRAS-KLIFFORNA DÄR OLYCKAN SKEDDE. 4. LOKOMOTIVET BEGRAFDT UNDER STENMASSORNA. Se text å sid. 208. Efter fotografier.

Efter fotografi. *Klicheé. Bmgt Silfversparre.*
HETTY GREEN,
 Amerikas rikaste kvinna har i dagarne fyllt
 78 år.

Forts. fr. sid. 198

“Det är det, att jag slog henne, när hon var sjuk. Det kommer jag aldrig öfver”. Då säger han ord för ord detta: “Hvad är det för prat! Du lyfte handen och hötte, men slog gjorde du visst inte”.

Hör han mäter? Ord för ord. Och jag har gått till dem alla, alla som jag kunnat få tag på af dem, som voro närvarande. Detsamma. Prat, du slog henne visst inte, du bara lyfte handen.

Det var underligt. Men det var ändå inte så underligt, för det kunde ju hända, att de trodde det led mot slutet med mig eller med mitt förstånd. Och så ville de lugna. Det har jag trott. Men si nu —

När jag kom in till henne, tog hon mig i hand och sade: Det var godt, att jag dristade be dig komma. Jag skulle ha gjort det förr, men jag vågade inte, eftersom jag burit mig så illa åt.

Då klack det till i mig. Så säger hon:

— Det har varit som en mara öfver mig, att jag skulle gå och skämma ut dig inför dina vänner. Jag förstod väl, hur ond du skulle bli, och jag har inte ens vågat be dig förlåta.

Det sa hon, och jag sa: — Nog är det väl först jag, som ska be dig förlåa? Att jag kunde slå dig. Och hon säger som prosten:

— Prat! När slog du mig? Du har aldrig slagit mig. Jo, säger jag och berättar allt hvad jag vet. Hur jag tänkte slå, och hur jag slog, och hur vred och skamsen jag var, och hur handen svullnade och värkte. Nej, nej, sa hon, det är inte sannt, det är en inbillning. Fråga de andra. Och så säger hon:

— Hade du slagit mig, så hade väl det ena fått kvitta det andra. Och då kunde det väl hänt, att jag vågat be dig komma förut.

Det sa hon nyss, nu, i förrgår.

Ja, det är inte vidare med det, skolmästaren. Jag ville bara berättat det. Eftersom han kände både Helge och mor.

Får han nu höra, att folk säger, att Hillebornarn kommit hem och skrämt ihjäl sin hustru, så kan han godt säga nej. Mot slutet var det inte annat än bra dem emellan. Och säger de, som de väl säger, att jag slog min hustru på sonens dödsdag, så kan han säga, att det är ovisst. Han tänkte slå, men ingen vet, om han slog. Vittnena säga nej, och då skola vi icke döma.

Det var det, han mäter. Gå nu ned och ät med

de andra. Gå sen till prostgården och säg, att det är slut nu. Jag tänker prosten gör, hvad som ska göras. Och så slipper jag gå ut, så länge mor finns kvar i huset. Tio år har jag varit ensam, och snart är jag ensam igen.

— — —
 Nu äro de fattiga hjonen från Lillhammars socken mättade. De läsa från bords och klättra utför stentrappan, gubbarna först med Mårten skolmästare i spetsen, sen gummorna.

En och en vandra de öfver gården, följa hvarandra i spåren och trampa så nätt, som om de gingo öfver en dyrbar matta.

Vid grinden vända de sig om och vänta. Men grinden är öppen, det är redan ljusan dag. Endast i kära fruns kammare är gardinen fälld, och vid gardinkanten silar skenet af brinnande ljus ut i den grå juldagern.

Snön faller öfver Hilleborn.

SLUT.

Efter fotografi. *Klicheé. Bmgt Silfversparre.*
EN 114-ÅRING, negressen Doctora i Lissabon. — Är vid en förträfflig vigör och tar hvarje dag sin promenad, prydd med ett flertal minnes- och religiösa medaljer öfver hvilka hon är synnerligen stolt.

Forts. fr. sid. 200.

Intagande en framträdande plats inom den ryska kolonien i Köpenhamn och nära lierad med därvarande ryska legation har Hampen stått i förtroget vänskapsförhållande äfven till förre ryske militärattachén Assonovijt i Stockholm.

Hr Hampen, som är född 1847 i Köpenhamn, kom 1870 till Ryssland, vid hvars telegrafverk han vann anställning. År 1904 fraträdde han denna befattning, fick pension och flyttade med sin hustru, en infödd ryska, till Köpenhamn, där han i huset 39 Strandvejen bebor en våning, från hvars balkong man har en vpperlig utsikt öfver de Köpenhamnska befästningsverken. Till våningen hör ett mystiskt vindrum, försedt med tre säkerhetsglas och föremål för öfriga hyresgästerns lilliga nyfikenhet.

Hr Hampen kommer enligt uppgift att på grund af polisens för honom obehagliga uppmärksamhet inom den närmaste tiden lämna Köpenhamn.

Till H. 8 D:s Baltiska Pristäflan

ha inströmmat ordlistor i sådan mängd att Red. endast kunnat konstatera ett föreliggande lösningsarbete så helt öfvervåldigande som icke ens vi själfva kunnat ana. — Jo, en sak till ha vi kunnat konstatera: en mer populär täflan har aldrig utlysts i Sverige. Ett förberedande arbete är vidtaget och skall nu bedömandet ske med all den fart som är möjlig i ett så ytterligt svårt fall som detta.

Foto. Marino, Karlskrona.

FOSTERLÄNSK FEST I KARLSKRONA, anordnad af Kvinnoförbundets för Sveriges Sjöförsvar filial i Karlskrona anordnade därstädes den 13 dec. — Tablan "Nils Ehrensköld."

Klubb: Benigt Sjöförsvar.

Kvinnoförbundets för Sveriges Sjöförsvar filial i Karlskrona anordnade därstädes den 13 dec. en af stadsborna med varmt intresse omfattad fosterländsk fest. Det rikhaltiga, lyckligt valda programmet upptog utom sång, musik och deklamation även några verkningfulla tablåer, "Segrarnes hemkomst", "Stenbockskurir" samt "Nils Ehrensköld".

Svenska Gymnastikföreningen i Berlin hade till högtidlighållande af sitt tjuvårsjubileum d. 13 dec. anordnat en fest i Svenska klubbens lokaler, Kleiststrasse 41.

Vi återgifva här en gruppbild öfver föreningens nuvarande medlemmar.

Höganäs musikkår är med stor sannolikhet vårt lands äldsta amatörkapell. Det bildades nämligen år 1853. Kåren ätnuter stort

Efter fotograf.

Klubb: Benigt Sjöförsvar.

SVENSKA GYMNASIKFÖRENINGEN I BERLIN 20-ÅRSJUBILEUM D. 13 DEC. Sittande i midten: Förre ordf. hr Ericsson t. v. om honom d:r med. kapten T. Brandt ledare 1896—1901, t. h. gymn.-dir löjtn I. Forssling, ledare 1901—1910. Å raden bakom stående i midten: nuvarande ledaren gymn.-dir. löjtn G. Klerck och i öfre raden längst t. h. fil d:r R. Holm, föreningens nuvarande ordförande

Efter fotograf.

SVERIGES ÄLDSTA AMATÖR-MUSIKKÅR: Höganäs musikkår.

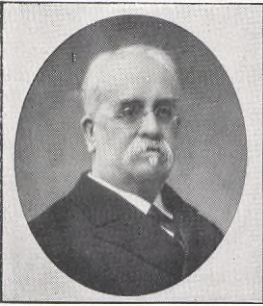
Klubb: Benigt Sjöförsvar.

anseende och tages därför också ofta i anspråk, synnerligast sommartiden. Vid flera tillfällen har den sålunda konserterat i Danmark. Instrument och utbildning bekostas af Höganäsbolaget.

Chef för kåren är för närvarande fanjunkaren N. Persson i Hälsingborg. Vid ett besök som konung Oscar II gjorde vid grufverna år 1880, därvid kåren utförde musik, öfverlämnade konungen som tack och minne till musikkåren 200 kr. Dessa penningar lades som grundkapital för en musikkårens pensionsfond, hvilken tack vare bidrag och gåvor af åtskilliga personer nu utgör 12.000 kr.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

* Data å nästa sida.

S. GEETE.
F. d. Häradshöfving. — Stock-
holm. 70 år 27 Dec.*

Å. THOMASSON.
Justitieråd. — Stockholm.
50 år 23 Dec.*

A. E. FAGERLIN.
Borgmästare — Luleå. Ny-
tillträdande led. af Riksd. F. K.*

P. E. KELLGREN.
Hofrättsråd — Jönköping
50 år 29 Dec.*

K. A. LINDMAN.
Marinmålare. — Stockholm.
65 år 20 Dec.*

S. R. BERGH.
Konstnär — Stockholm.
55 år 28 Dec.*

A. LINDEGREN.
Slottsarkitekt. — Stockholm.
55 år 29 Dec.*

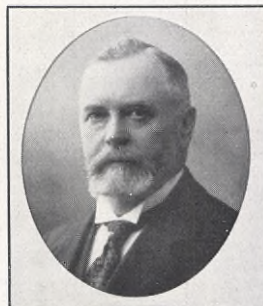
G. A. FJÆSTAD.
Konstnär — Arvika.
45 år 22 Dec.*

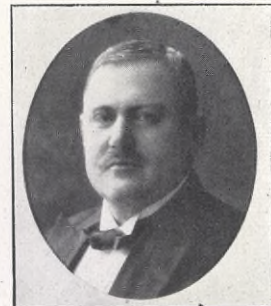
A. MÜNTZING.
Ingenjör. — Stockholm.
65 år 29 Dec.*

G. H. LUNDBERGH.
Grosshandlare. — Stockholm.
60 år 16 Dec.*

E. SKAGERLIND.
Grosshandlande — Göteborg.
60 år 30 Dec.*

N. G. PETERSSON.
Disponent Kommunaltjänst. —
Gislaved. 50 år 30 Nov.

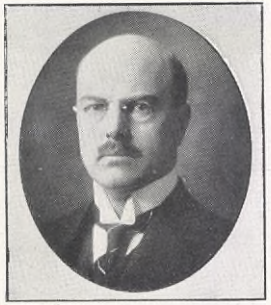
J. W. LANNERSTIERNA.
Kommandörkapt. I gr. — Stock-
holm. 55 år 30 Dec.*

G. F. STERZEL.
Kyrkoherde. Fil. D:r — Stock-
holm. 55 år 21 Dec.*

K. STARBÄCK.
Lektor. — Stockholm.
50 år 26 Dec.*

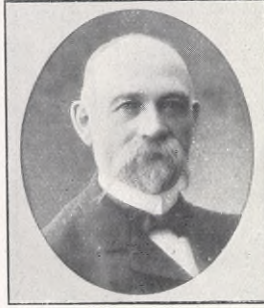

J. G. F. v. KRUSENSTJERNA.
Nyttnämnd Bankinspektör. —
Stockholm.*

* Data här nedan.

A. GUNDERSEN.
F. d. Sjökapten. Skeppsredare.
— Göteborg. 80 år 23 Dec.

J. M. AHL.
Org. o. Folkskollär — Ekby.
60 år 22 Dec.*

RICHARD BERGH. Elev v. Konstakad. 71—81, stud. h. Laurens i Paris Utifört målningar. Synnerligen framstående konstnär, representerad i Nationalmuseum, Göteborg museum samt i ett flertal in- o. utländska större ensk. o. offentl. taivellgallerier. Biogr. o. helsid.-portr. årg. II:5.

AUGUST (AGI) LINDEGREN. Elev v. Tekn. högskola 78—82, v. Konstakad. 82—85, arkitekt i Överint.-emb. 85. slottsarkitekt v. Drottningholm 94. Utif. ritn. i ett flertal arkitektoniskt betydande verk: Gnst. Vasakyrkan i Stockholm, Villa Martin m. fl. samt ledt restaur.-arb. af Västerås domk. m. fl. kyrkor; tecknare. Biogr. o. helsid.-portr. årg. VIII:4.

GUSTAF FLJESTAD. Elev v. Konstakad. 91—92, stud. h. Br. Liljefors o. C. Larsson. Utifört målningar, väpnader, träskulptur. En af vår lands mest betydande konstnärer, representerad i Nationalmuseum, Göteborgs museum, i ett flertal ensk. gallerier i in- o. utlandet. På sin tid framstående sportsman, — Biogr. o. helsid. portr. årg. VIII:17.

ALVAR MÜNTZING. Utex. fr. tekn. elem.-skolan i Örebro 67, verk. o. fabr.-förestånd. i Inedals sockerbr. 70—77, disp. v. Gustafsbergs pappersbr. 79—93, verkst. dir. i. Munksjö a.-b. 93—97, verkst. dir. i Thimsfors a.-b. 97—02; inneh. Sv. pappersbyrån sed. 02. Sekr. i Sv. Pappersbr.-fören. och i Sv. Pappers-cell. ing.-fören.

HARALD LUNDBERGH. Efter afslutade skolestudier anst. å kontor o. i bank i Stockholm 73—82, inträdde som delegare i firman Tornberg & Lundbergh derst. 82 och tillh. densamma till 93. Led. af Stockholms stadsfullmäktigo 01—11; led. o. v. ordf. i Vasa förs. skoloråd, led. i lifstid i styr. f. arbetarebostadsfonden, ordf. i (just. Vasa komm.-fören., led. af drätselnämndens första afd. sedan 06. Kassadir. i Sabbatsbergs sjukhusstyr.

EDVARD SKAGERLIND. Etabl. egen affär i Göteborg 81, Direktör i. Göteborg. Petroleum a.-b sedan 04. Led. af kyrkofullm.

WILHELM LANNERSTIERNA. U. löjtn. v. K. Flott. 78, kommandörkap. af 1 gr. 03. Led. af K. Marinförvalt. o. chef i dess nautiska afd.

GEORG STERZEL. F. i Annaberg, Sachsen, stud.-ex. 78, prest.-ex. 83, fil. dr. 85; prestv. i Paris 81, prest. derst. 81—83, i Meissen 83—87, i Sachsen 87—90, kyrkoherde i Tyska St. Gerunds förs. i Stockholm samt led. af Stockholms stads konsistorium sedan 90. Ordf. i olika filantrop. fören. i sin församl. samt sek. o. kassaförvalt. i Stockh. Gust Ad. förening.

KARL STARBÄCK. Stud.-ex. 83, fil. dr. 94, doc. i botanik v. Upsala univ. 95—96, adj. i Hudiksvall 97—02, lektor i naturhist. o. kemi v. Giefle h. allm. lärov. 02. Led. af Riksd. A. K. sedan 02, led. af statsutsk. sedan 06, ordf. i andra afd. Led. af sam.-ipart. o. af Frisinn. landsförs. förtröendrad. Led. af Försvarsberedn., Telegraffullmäktig. Biografi och helsid.-portr. årg. X:18.

FOLKE VON KRUSENSTIERNA, F. 72, stud.-ex. 91, jur. kand. 78, tingsfästgör. 98—1900, intr. i Sv. hofr. o. i Civildep. 01, not. i Riks-försäkr.-anst. 03, sek. i Stock. hand. o. sjö-färtsnämnd samt ledare i Stockh. fondbörs 06, Kassadirektör i Stockholms ensk. bank 11. I dagarne utnämnd till Bankinspektör.

JOHAN AHL. Sedan 88 organist o. folkskollärare i Ekby. F. d. ordi i komm.-nämnd o. stämma. Uppbördsman å prästersk. lön, gransk.-man ö. förmynd.-förvalt. Sedan 22 år poststat.-förestånd.

LARS SMITH †. Egnade sig från tidiga år åt köpmansverksamhet, grosshandlande i Stockholm 59, blev kommissionär för Skånes o. Blek. brännvinsbrännerier o. anlade Reymerholms spritförädl. verk, senare ombildadt t. aktiebolag. Startade senare ett flertal stor-industriella verk samt började spritexport i stor skala på Spanien hvilken emellertid genom tullar förhindrades o. vållade betydande förluster. Lemnade därefter landet men återkom och här senaste tid varit bosatt i Karlskrona. Var på sin tid led. af Riksd. F. K.

STEN GEETE. Stud. ex. 62, hofr. ex. 65, e. o. not. i Sv. hofr. 66, v. häradshöfd. 69, häradshöfding i Jemtlands v. doms. 78—12. Stadsfullmäktig i Östersund 80—10, dess ordf. 89—10; inspektor v. Elem. lärov. i fl. 85—03, ordi. o. skattmäst. i Jemtl. läns forminnesfören. under 20 år samt led. i direktionen, f. länets lasarett. Led. af landstinget 88—09, dess ordf. 94—09.

AKE THOMASSON. Stud.-ex. 82, jur. kand. 87, v. häradshöfd. 90, assess. i Sv. hofr. 98, ti. rev. sek. 01, led. af lagbyrån s. å., justitieråd 09. Sekr. i nya arb.-försäkr.-komm. 91—93. Biogr. o. hels.-portr. årg. IX:5.

AXEL FAGERLIN. F. 59, stud.-ex. 79, hofr.-ex. 83, v. häradshöfd. 86, borgmästare i Luleå sedan 90. Ordf. i centralstyr. f. Norrb. ensk. bank 93, ordf. i styr. f. Hernösands ensk. banks afd.-kontor sedan 03. Ordf. i landstinget sedan 05. I dagarne utsedd till efterträdare efter landbruksing. J. E. Berggren i Kiksd. F. K.

BERNST KELLGREN. Stud.-ex. 83, hofr.-ex. 88, v. häradshöfd. 92, fisk. i G. hofr. 99, assess. 1900, hofrättsråd sedan 10.

AXEL LINDMAN. Stud. ex. 70, elev. v. Konstakad. 71—75, stud. i utlandet t. 90. Med sin populära konst representerad i Nationalmuseum, Göteborgs museum samt i olika ensk. gallerier. Ordf. i Sv. konstnärernas fören 01—11, hed.-led. 11. Led. af artisternas o. litteratörernas pens.-fören. samt ordi. i Sv. konstnär. pens. - o. sjukhj.-fören.

L. O. SMITH †.
F. d. Grosshandlande. — Karlskrona. F. 36. † 9 Dec.*

P. B. VON PLATEN †.
Öfverste. — Strömsholm. F. 55. 15 Dec.*

BALTZAR VON PLATEN †. U.-löjtn. v. Sk. hus.-reg. 75, öfv. löjtn. 94, i res. 07, öfverste i res. 08, chef i. Strömsholms hingstdepå 09, stathållare å Strömsholms slott 10.

(Text till bild å sid. 204.)

En fruktansvärd järnvägskatastrof inträffade natten till den 14 dec. på banlinjen mellan Chemnitz och Hainichen i Sachsen. Då sista tåget för aftonen skulle passera tunneln i Harrasklippan, instörtade plötsligt en del af tunneln, hvarvid såväl lokomotiv som flera personvagnar begrofvos under stenmassorna. Ett tiotal personer dödades och 34 skadades, däraf sju svårt.

Tillfölje Julhelgen går detta nr i press två dagar tidigare än vanligt.

Förnya prenumerationen.

INNEHÅLL:

Grefve Robert De la Gardie (biografi och helsidesporträtt)—Generaldirektörs-skiftet vid statsbanorna. — Författaren Hjalmar Bergman. — Fosterländskt fäst i Karlskrona. — Svenska gymnastikföreningen i Berlin. — Sveriges äldsta amatörkapell. — Ny svensk stad. — Skandinavisk spionagebureau i Köpenhamn. — Kardinal Rampolla † — Den bortröfvade 'Monna Lisa' återfunnen — Märkligt grekiskt fornynd. — Bilder från Persien. — Slottet i Schwerin härjad af eld. — Järnvägssolycka i Tyskland — Brokigt utomlandsnytt — Gamla jul seder — Hvar 8 Dags julönskan. — Veckans porträttgalleri. — Slaget. Ber. af Hjalmar Bergman.

Eftertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan särskild medgiftvande förbjudes vid laga påfölja.